

नव जनचेतना

NAWA JANACHETANA NATIONAL DAILY राष्ट्रिय दैनिक

नयाँ पुस्तका 'स्टार' अभिनेता प्रदीप खड्काले कोभिड-१९ अघि आफ्नो मुरिचकले छुट्टा फिल्म गर्थे । पुस्तकको ओडरो हुँदा पनि संस्थात्मक युद्धमा जोड दिनुभयो । तर, अहिले उनले काम गर्ने रैली पुग्ने बन्दोका छन् । कुनै बेला छुट्टा फिल्म प्रदर्शन गर्नुदासम्म अर्कोमा हतपत नजोडिने उनीसँग अहिले हातभार फिल्म छन् । यतिबेला प्रदीपका दुई फिल्म 'पितावरको' नवलपरासीमा र 'धवलो'को उपर जुम्लाका छायांकन चलिरहेको छ ।

आजको विचार...

सामयिको... (दुई पेजमा) बडीप्रसाद दाहाल

अभिनेता तथा हास्य कलाकार जितु नेपालले दशैको फूलपातीमा 'छक्कापञ्जा ४' सँग आफू अभिनित फिल्म 'जुवाइ साब' जुधेकोबारे प्रतिक्रिया दिएका छन् । उनले सोचोगोचर फिल्म जुट्न गएको भन्दै अहमताको कारण फिल्म जुटाउन ल्याएको भने चर्चाको स्पष्ट प्रत्यक्ष गरे । आफू अभिनित फिल्म 'जुवाइ साब'को जीत सार्वजनिक गर्न आयोजित पत्रकार सम्मेलनमा कलाकार नेपालले आफ्नो धारणा औपचारिक रुपमा राखेका छन् । अस्तित्व बोर्ड अध्यक्ष दिनेश डिकी दाइ हुँदा गेट भयो, सोहार्थपूर्ण बंगमा जाफ गर्नुको ।

□ वर्ष ३० □ अंक ६८ □ २०८१ असोज ६ गते आइतबार 22 September 2024, Sunday □ पृष्ठ संख्या ८ मूल्य रु ५/-

संक्षिप्त समाचार

आक्रमणमा हेजबुल्लाह

कमाण्डरको मृत्यु

(रासब/एएफपी)

बेस्त(लेबनान), असोज ५/लेबनानको बेस्त गढमा शुक्रबार भएको आक्रमणमा १४ जनाको मृत्यु हुनुका साथै दर्जनौ घाइते भएको जनाउँदै आक्रमणमा हेजबुल्लाहको एलिट युनिटका कमाण्डरकोसमेत मृत्यु भएको इजरायलले जनाएको छ । सन् १९८३ मा बेस्त स्थित अमेरिकी दूतावासमा भएको विस्फोटमा संलग्न भएको आरोपमा अमेरिकाले खोजिरहेका इब्राहिम अकीले इरान समर्थित उग्रवादी समूहको नेतृत्व गरिरहनु भएको थियो । हेजबुल्लाहले शुक्रबार राति अकीले इजरायली आक्रमणबाट मारिएको पुष्टि गर्दै एक महान नेता को रूपमा प्रशंसा गरेको छ । एएफपीबाटो फुटो जले उदारकर्मीहरू आक्रमणको केही समयपछि विभिन्न उपकरणको साथ खोजी कार्यमा तल्लिन रहेको देखाएको छ । गाजामा युद्ध सुरु भएपछि हेजबुल्लाहका वरिष्ठ कमाण्डरको हत्याको भएको यो दोस्रो घटना हो । गत जुलाईमा भएको आक्रमणमा शीर्ष अफसर प्रमुख फुआद शुक्रको ज्यान गएको थियो । राष्ट्रसैका महासचिव फुटोनियो गुटेरेसका प्रवक्ता स्टेफन इबार्किने यस घटना लगायत बढ्दो तनावका बारेमा चिन्ता व्यक्त गर्दै सम्बन्धित सबै फरालाई अधिकतम संयमता अपनाउन आह्वाण गर्नु भएको छ । इजरायली सेनाले अकीलेलाई लक्षित गरी आक्रमण गरेको जनाएको छ, जसमा अन्य दश जना वरिष्ठ कमाण्डरहरूकोसमेत मृत्यु भएको छ । हेजबुल्लाहको नविकको एक स्रोतका अनुसार अकीले घटनाको क्रममा 'कमाण्डरहरूसँगको बैठकमा हुनु हुन्थो । लेबनानको स्वास्थ्य मन्त्रालयले आक्रमणमा कम्तीमा १४ जनाको मृत्यु हुनुका साथै अन्य ६६ जना घाइते भएको जनाउँदै मृतकको सङ्ख्या बढ्न सक्ने उल्लेख गरेको छ ।

पालपामा रोकिएन बालविवाह

१३ प्रतिशत किशोरी आमा

रासब/एएफपी

पाल्पा, असोज ५/पाल्पाको निस्दी गाउँपालिका मित्यालकी शान्ती साह (परिचालित नाम)को १५ वर्ष हुँदा मागी विवाह भयो । अहिले उनी २३ वर्षकी भइन् । साहका चार वर्षका छोरा छन् । उनलाई अहिले सानैमा विवाह भएकोमा पछुतो छ । उमेर नपुगी विवाह भएकाले उनले आफ्ना धेरै चाहनाहरूलाई मनभित्रै खुन्याउनु परेको छ । बिहे गर्दिन भन्न कहीं पाइन्थ्यो र घरपरिवारको चाहनाअनुसार बिहे गर्नुपर्थ्यो, आफूलाई परेका हिंसा बारेमा पनि बोल्न सिक्दिनथे । आफूसरहका धेरैजसो साथीहरूको सानैमा विवाह भएको थियो । मेरो बालविवाह भएको अहिले बल्ल महशुस हुन्छ, उनले भनिन् । जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय पाल्पाको तथ्यांक अनुसार साह जस्तै पाल्पाका गर्भवती महिलामध्ये करिब १३ प्रतिशत बिहे गर्नका लागि नेपालको कानुनले तोकेको न्यूनतम उमेर २० वर्ष भन्दा कमका छन् । बित्तिका तीन अर्थिक वर्षमा कुनै ११ हजार ९ सय ९८ गर्भवती महिला मध्ये एक हजार ७ सय ८१ जना २० वर्ष मुनिका अर्थात् १२ दशमनव ७२ प्रतिशत थिए । स्वास्थ्य कार्यालयका निमित्त प्रमुख तथा तथ्यांक अधिकृत टुकुसाद पोखरेलका अनुसार स्वास्थ्य संस्थामा गर्भ जाँच गर्न जाने महिलाहरूको उमेर हेर्दा यो अवस्था

२० वर्ष मुनिका गर्भवती किशोरीहरूको त्रि-वर्षीय तथ्यांक (२०७८/०७९-२०८०/०८१)

आ.व./स्थानीय तहको नाम	रामपुर	पूर्वखोला	रम्मा	बगनासकाली	तानसेन	रिब्दीकोट	रैनादेवी छहरा	तिनाउ	माथागढी	निस्दी	जम्मा
२०७८/०७९	९०	४०	२६	२२	२०२	१९	७८	८५	६५	७२	६९९
२०७९/०८०	१०४	१९	२७	२०	२०९	२७	६४	४५	७४	८३	६७२
२०८०/०८१	८०	२५	२०	१२	८०	२३	५४	४३	३२	४१	४१०

देखिएको हो । कति गर्भवतीहरू स्वास्थ्य संस्थामा नआएका हुनसक्ने भएकाले यो मात्र बढ्नु सक्ने पोखरेलले बताए । यी तीन वर्षमा भएका गर्भवतीमध्ये उमेर नपुगेका निस्दी गाउँपालिकामा सबैभन्दा बढी अर्थात् २५ प्रतिशत थिए । तिनाउ गाउँपालिकामा २३, माथागढी गाउँपालिकामा २१, रैनादेवी छहरा गाउँपालिकामा १९, रामपुर नगरपालिकामा १५, रिब्दीकोट गाउँपालिकामा १४, पूर्वखोला गाउँपालिकामा १३, रम्मा गाउँपालिकामा ११, बगनासकाली गाउँपालिकामा ८ र तानसेन नगरपालिकामा ८ प्रतिशत किशोरीहरू

आमा बनेका हुन् । **बालविवाह रोकिएन पाल्पाका बसक** स्थानीय तहले बालविवाहको हितका लागि भनेर कार्यक्रम तय गरेका त छन् तर ती सबै असफल जस्तै भएका छन् । उनीहरूले आफ्नो पालिकालाई 'बालमैत्री' घोषणा गर्ने होडबाजी गरेका छन् । बालबालिकाका नाममा पाल्पाका पाँचवटा पालिकाले ३ करोड ८ लाख र्शैयाभन्दा बढी बजेट खर्च गरेका छन् । तर उपलब्धी भने शून्य जस्तै छ । चैत्र १५, २०७७ मा लुम्बिनी प्रदेशमै पहिलो 'बालमैत्री' गाउँपालिका

घोषणा गरेको **बगनासकाली** गाउँपालिकाले अहिलेसम्म 'बालमैत्री' कार्यक्रमका लागि १ करोड १९ लाख ४० हजार र्शैया बजेट खर्च गरिसकेको छ । तर यहाँ बालविवाह रोकिएको छैन । जनचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गरेर उमेर नपुगी बिहे गर्ने चलन रोक्ने प्रयास भए पनि बालविवाह रोकिएको छैन । यस्तै, **रम्मा गाउँपालिकाले** आफ्नो पालिकालाई २० पुस, २०७८ मा बालमैत्री गाउँपालिका घोषणा गरेको थियो । यहाँ यससम्बन्धी कार्यक्रमका लागि अहिलेसम्म ५६ लाख ४० हजार र्शैया रकम खर्च भएको छ ।

बालविवाह घटानु चेतनामूलक कार्यक्रम गर्ने गरेको छ । गाउँपालिकाका अध्यक्ष विष्णुसाद भण्डारीले बालविवाह हुने दर घटानु सफल भएको दावी गरे । तर पनि यहाँ अझै पनि सुकीर्षी बालविवाह भइरहेका छन् । सबै भन्दा बढी किशोरी आमा बनेको **निस्दी गाउँपालिकाले** २०७९ भदौदिने ७ वटै वडामा विभिन्न बालमैत्री कार्यक्रम चलाएको छ । त्यसका लागि अहिलेसम्म ८७ लाख रकम खर्च गरेको छ । बालविवाह केही मात्रामा घटे पनि रोकिएको छैन । **बाँकी बनिप पेवमा...**

चट्याङ लागेर एकको मृत्यु

बोरपाटन (बागलुङ), असोज ५/निस्दीखोला गाउँपालिका-३ किटनीकी २४ वर्षीया रजना बुढाको शुक्रबार राति चट्याङ लागेर मृत्यु भएको छ । आफ्नै घरभित्र बसिरहेको अवस्थामा चट्याङ पर्दा गुरागुरि उनको मृत्यु भएको जिल्ला प्रहरी कार्यालय बागलुङका प्रहरी नायब उपरीक्षक विजय यादवले जानकारी दिए । उनका अनुसार स्थानीय इलाका प्रहरी कार्यालय फिनाखोलामा राति १ बजे खबर गरेका थिए । चट्याङ परेको खबर पाएसपछि प्रहरी वरिष्ठ हतियारकेशव बुढापोकीको कमाण्डमा दुई जना

'अख्तियारमा गलत नियतले उजुरी दिँदा सास्ती भयो'

पाल्पा, असोज ५/जिल्लाको रामपुर नगरपालिकाका नगर प्रमुख रमणबहादुर थापले गलत नियतले अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगमा उजुरी दिँदा स्थानीय तहहरूले सास्ती भोग्नु परेको बताएका छन् । अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगको कार्यालय बुटवलले आयोगमा गरेको भ्रष्टाचार नियन्त्रण तथा सुशासन प्रवर्द्धन सम्बन्धी स्थानीय तहस्तरीय अन्तर्क्रिया कार्यक्रमलाई रामपुरमा सम्बोधन गर्दै उनले यस्तो बताएका हुन् । नगर प्रमुख थापले आयोगमा गलत नियतले उजुरी दिँदा आफूहरूले सास्ती खेप्नु परेको भन्दै त्यस्ता उजुरी दिनेहरू माथि छानविन हुनुपर्ने धारणा व्यक्त गरे । उनले गलत नियतले दिएका उजुरीले विकास निर्माणका काम प्रभावित भएको भन्दै उजुरी दिनेहरू माथि पनि छानविन गर्न आयोगलाई आग्रह गरे । 'कतिपय अवस्थामा ज्ञान नहुँदा काम भएको छ तर मुद्दा पनि अवस्था आएको छ ।

अहिले अख्तियारको जवाफ दिँदा हैरान भएको छ । एक जना कर्मचारी नै व्यवस्थापन गरेर अख्तियारको जवाफ लेख्न लगाउनु पर्ने अवस्था सिर्जना भएको छ । यदि गलत नियतले उजुरी हालेको छ भने छानविन गर्न आवश्यक छ' उनले भने । नगर प्रमुख थापले समाजमा आफ्नो काम बारेमा जानेको ज्ञान अरुलाई पनि सिकाउन

आवश्यक रहेको बताइन् । उनले न्यायिक समितिले कानुनी सल्लाहाकार राख्न नपाउँदा न्याय सम्पादनमा समस्या भएको गुनासो गरिन् । रामपुर नगरपालिकाका प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत सुर्य दर्शन पिडितले इन्जिनियरिङको पाठोमा प्रशासनका कर्मचारीलाई थाहा नहुने तर इन्जिनियरले पास गरेको फाइलमा हस्ताक्षर गर्नु पछि प्रशासनका कर्मचारीले पनि मुद्दा खेप्नु पर्ने अवस्था रहेको बताए । रामपुर नगरपालिकाका प्रवक्ता एवं वडा नं.१ का वडा अध्यक्ष कपिलबहादुर खोणले अख्तियारप्रति जनताको विश्वास बढेको बताउँदै कतिपय अवस्थामा स्पष्ट पार्नु तथा अनुहार नबन्दा स्थानीय तहमा समस्या देखिएको उल्लेख गरे । दैलेजी मलिका प्रधानाध्यपक सुन्दर प्रसाद देवकोटाले अख्तियार दुरुपयोगको विषयमा जानकारी नहुँदा पनि समस्या भएको बताए । **बाँकी बनिप पेवमा...**

